

CUPRINS

ALEXANDRU IORGA

LUCEFERI CU CHIPURI MURDARE

- Roman de mahala -

Ecou Transilvan
2016

CUPRINS

1. GAȘCA / 7
2. ÎNTRE LINII / 11
3. BANDA / 13
4. AMOR ÎNTRE BĂLĂRII / 16
5. LA SOTIRULIS / 19
6. BÎLCIURILE / 21
7. PISICARUL / 27
8. LA CIRC / 34
9. DINU ȘARPE / 37
10. BEBE MECANICUL / 66
11. GEAMANTANUL / 70
12. ÎNCEP BOMBARDAMENTELE / 73
13. BOMBARDAMENTUL / 78
14. PE CÎMPUL DE LUPTĂ / 87
15. EROII SUNT DESCĂRÇAȚI / 89
16. EROUL NU SE MAI ÎNTOARCE,
 ȘI DINU ȘARPE DĂ SFATURI / 98
17. VOCAȚIA / 104
18. BALERIN / 109

19. O CĂSĂTORIE RATATĂ

ȘI UN CONTRACT DE... SUTE DE MII / 115

20. „MAXIM” BAR / 122

21. A DOUA NOAPTE DE CABARET / 134

22. BANII SCHIMBĂ VIAȚA / 153

23. LEGIUNEA STRĂINĂ / 158

24. BEȚIA VITEZEI / 173

25. SENTIMENTE, SENZAȚII, APUS ȘI RĂSĂRIT... / 177

EPILOG - CARE DE FAPT

S-AR PUTEA NUMI *APOTEOZĂ* / 189

1. GAȘCA

- Nelu și-a cumpărat pantofi cu talpă de lemn. Știți ce mișto arată?
- Tu i-ai văzut?
- Da, când i-a adus. A desfăcut pachetul și mi-a arătat unul.
- Oare o să țină?
- Cred că da. Bucățile sunt prinse cu piele groasă.
- Ce culoare?
- Negri și lucesc. Parcă sunt din ăia... cum dracu le zice?... Din ăia ce lucesc tare.

- Da, de lac. Parcă sunt de lac, așa lucesc.

- Nelu are șaptesprezece ani și lucrează la „Malaxa”. În fiecare zi face două ore cu tramvaiul de lângă Podul Constanței pînă la fabrică. Dar merită. Are leafă și-și poate cumpăra pantofi negri de pe Grivița. Cei cu talpă de lemn sunt acum la modă pentru băieții din mahala. „Grangurii” strîmbă din nas cînd văd așa ceva. Dar băieților le plac. Pantofii cu talpă de piele sunt scumpi. Și nici nu se prea se găsesc. Numai feciorii de bani gata își permit să-i poarte. Și încă cu trei rînduri...

Grupul de puști e așezat pe iarba ciugulită de păsări, de la marginea șanțului. Au stat toată ziua la gîrlă la Dămăroaia și acum așteaptă să iasă Nelu. Din cînd în cînd, cîte unul dă fuga pînă la colț să vadă dacă a sosit camionul cu pîinea la „Mamelucu”. Au la ei banii. Ar trebui să stea la coadă, dar ei vor, mai întîi, să vadă pantofii lui Nelu.

- Șase, vine! atrage unul atenția. Ia bung_hială¹!

Din fundul curții, Nelu, spilcuit, cu cărare la mijloc, cămașă albă și pantaloni bleumarin, se apropie de poartă. Cînd ajunge în dreptul grupului, salută:

- Noroc, puștime! și vrea să treacă mai departe.

- Stai, bă, Nelu, să vedem și noi - îl oprește Nicu, cel mai mare din gașcă.

- Ce să vedeți?

- Pantofii, bre, ce alta?

- Al'dat, acum n-am timp. Mă grăbesc, am randevu. Nu știți cît o fi ceasul, precis?

Spirea, un mărunțel mucalit, se uită la brațul stîng, de care are legată o cheie de lacăt.

¹ Priviți

- Nu știu, că al meu întârzie cu vreo... cinci mii de lei - răspunde el.

- Haide, muceo, nu fi obraznic - îl ia Nelu.

- Ai, ușcheală, că te apucă ploaia - îl înfruntă Spirea. Ai randevu cu Linica, chioara. Vezi să nu ajungi prea târziu și să ți-o faci alții „poștă”.

Nelu, infuriat, se repede spre el. Spirea sare în picioare și o zbughește de partea cealaltă a străzii. Nelu nu-l urmărește. Nu vrea să intre în colb și să-și prăfuiască pantofii.

- Pun eu mîna pe tine, pistruiatule!

- Pe mă-ta, în ziua de Paște!

Nelu se depărtează. Spirea revine. Unii au făcut haz, iar alții îl privesc chiorîș. Nu toți aprobă felul de a fi al lui Spirea.

- De ce te luași de el, mă? - îl întreabă Nicu.

- Păi nu vezi cum se fudulește cu doagele lui? „Mă duc că am randevu. Cît o fi ceasul precis?”

- Dacă se grăbește omul... Și pe urmă, e mai mare. Ce, parcă tu cu ăia micii te porți mai altfel?

- Ei, ia lasă, măi Nicule, cu teoriile, ce-ți veniră?

- Și pe urmă Linica nici nu e chioară - intervine Marian, cel mai mic din gașcă.

Marian are numai treisprezece ani și din cauza elasticității corpului, i se spune și „băiatul de gumă”.

- Ei, nu e chioară, dar e sașie, răspunde Spirea.

Marian îl privește scrutător:

- Parcă tu nu ești sașiu. Dacă ai fi puțin mai atent, ai vedea că ești mai sașiu decît Linica. Și pe deasupra mai ești și pistruiat. Așa că... mai întîi cumpără-ți oglindă și pe urmă fă caragață² de alții.

- Du-te, bă... om fără oase. Tu să vorbești numai în ziua de Paște. Și atuncea dacă ești întrebat!

- De ce, nu-mi dai tu voie?

- Ei da, nu-ți dau eu voie, bine?

- La mă-ta, e bine?

Ceilalți stau atenți. Sînt curioși să vadă ce va urma. Marian rar se amestecă în discuții, dar atunci cînd o face, apoi fie ce-o fi, merge pînă la capăt. Spirea amenință:

- Dacă-ți caftesc³ două peste mocarină⁴, de-ți las ochii borțoși, zici că n-ai noroc.

Marian se ridică în picioare:

- Încearcă!

² Ironie

³ Lovesec

⁴ Gură

- Mi-e milă, mă; mi-e milă de mă-ta, să nu te vadă plîngînd.
- Ba mai repede de borcanul tău cu măsele ți-e milă.
- Ți-e frică, Spireo, ți-e frică, numai gura e de tine, spune Bică, unul lung și deșirat. Marian e cu doi ani mai mic, dar ți-e frică.

Bică are dreptate. Lui Spirea îi este frică de Marian. Nu e ușor să te bați cu el. E atît de elastic și de iute, încît greu apuci să-l lovești. În schimb, el dă cu aceeași ușurință și cu mîinile și cu picioarele. Și mai ales cu capul. Și din cei mari, puțini se încumetă să-i stea în față.

Nicu, văzînd că nu iese nimic "serios", intervine:

- Haide, lăsați-o baltă. Mai bine să vedem ce-o fi cu pîinea. Bică, ia dă o fugă!

- Bică aleargă spre colț. Privește pe șosea. Strigă:

- A sosit camionul! Pîinea la "Mamelucu"!

Puștii o iau la goană, ridicînd praful străzii cu tălpile goale.

"Mamelucu" e spîn. Cu greu i-ai putea ghici vîrsta. Are ochii mici cu pleoapele umflate, nasul roșu și gura mare cu buze groase. Dă impresia că rîde mereu. Și cînd e năcăjit tot așa pare. Nu-și schimbă fizionomia. Mahalaua îi spună "Mamelucu". Așa l-a poreclit cineva, cu ani în urmă, și așa-i spune toată lumea. Nimeni nu se interesează de numele lui adevărat. Nu e om rău și dă cînstit la cîntar. Acum stă în ușa gheretei și prinde pîinile pe care un vlăjgan i le aruncă din camion. Numără cu voce tare și dă pîinile mai departe neveste-sii, care le rînduiește pe rafturi. Din cînd în cînd strigă la lume să facă liniște, să nu-l încurce la socotit. Numără: "patruzeci opt, patruzeci nouă, cincizeci". La fiecare cincizeci, trage cîte o linie cu creta pe scîndura ușii. Apoi iar începe de la unu.

Rîndul nu e mare, vreo treizeci. Băieții se așază la coadă.

Pe Șoseaua Chitilei trec în goană căruțe și camioane. Cînd se întretaie, roțile ajung la marginea nepietruită. Ridică dîre mari de praf. Dar asta nu supără pe nimeni. Oamenii mahalalei sunt obișnuiți cu praful. Îl știu din leagăn. Nici nu-l iau în seamă.

Într-un ceas, fiecare-și primește rația.

Uneori, la coadă, se iscă scandal care adesea se lasă cu bătaie, asta face ca timpul să treacă mai repede. Nici bătaia nu miră pe nimeni. Și ea face parte din viața mahalalei.

Puștii, cu pîinea în mîină, se îndreaptă spre case. Din cînd în cînd, își înfig degetele în coaja rumenă și ciupesc din ea. Soarele și apa i-a infometat. E de-abia sfîrșitul lui mai și ei au început-o cu gîrla încă din aprilie. La școală merg rar. Cui îi arde acuma de școală? Așa au făcut și primăvara trecută. De cum a dat căldura și au putut umbla desculți, numai la gîrlă au stat. Destul s-au chinuit toată iarna lîngă niște lămpi anemice de gaz, care scoteau fum în loc să încălzească. Acum soarele e puternic și trebuie profitat. Trebuie scos frigul din oase. Cît despre

școală... clasele se pot lua cu ușurință. Cele două învățătoare care au rămas după ce pe învățători i-au luat pe front sunt fericite dacă au elevi mai puțini cu care să-și bată capul. Așa că...

- Nicule, scoți chitara? Întreabă Marian.

- Dacă nu mă trimite mama la cărbune, o scot.

Tatăl lui Nicu e fochist la C.F.R. și când e de serviciu și face manevra prin triaj, Nicu trebuie să-l caute. La locul stabilit, când bătrînul îl observă, aruncă cîteva lopeți de cărbune pe care băiatul le aduce acasă. Astfel casa fochistului Tănăsescu e întotdeauna bine încălzită. Și iarna Nicu e cel mai căutat. Băieții numai la el ar sta seara.

- Dacă mergi în triaj, mă iei și pe mine?

- Te iau. Ceri coșul de la coana Florica grasa și mergem.

- Nu e nevoie să cer coșul de la coana Florica grasa. Am coșul meu. Am găsit unul vechi și i-am astupat găurile cu sîrmă.

S-a înserat. Femeile ies la taifas. Se adună în colț la Cireșarilor. În mijlocul grupului stă domnul Dragu, pe nelipsitu-i scăunel. Pare un bătrîn pașă înconjurat de o duzină de cadîne trecute.

Domnul Dragu, pensionar la C.F.R., e singurul bărbat care stă toată ziua acasă. A fost treizeci de ani mecanic de locomotivă. El l-a băgat la Căile Ferate pe tatăl lui Nicu. Acum, seara, când se adună mahalaua la bîrfă, el este acela care prezidează.

- Nicule, pune pîinea pe raft și ia coșurile! - se aude vocea lui madam Tănăsescu.

Nicu face semn că a înțeles. Se întoarce spre Marian.

- Vii, mă?

- Da.

Marian intră grăbit în curte. Ana calcă niște rufe ce s-au uscat la soarele de după amiază.

- Mamă, unde e coșul?

- Care coș?

- Acela pe care l-am legat ieri cu sîrmă.

- Jos, sub masa cu menghină. De ce?

- Mă ia Nicu după cărbune.

- Bine. Dar nu e prea mare pentru tine?

- Îl duc eu. Numai plin să fie.

Marian intră în demisolul casei unde este amenajat un mic atelier. Pereții sunt plini de rafturi cu scule și piese auto. Când Marian iese, Ana caută să-l oprească.

- Stai, că n-ai mîncat nimic astăzi. Ia măcar niște pîine cu magiun.

- Am mai mîncat eu, mamă, nu-ți fă grijă! Mănînc cînd mă-ntorc. Acuma fug, căci mă așteaptă Nicu.